

Sygn. akt I Ns 1104/16

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia SR Wioletta Sychniak

Protokolant: st. sekr. sąd. Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2018 roku na rozprawie

sprawy z wniosku W. M.

z udziałem T. M. (1), A. S. i S. S. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po S. S. (2)

postanawia:

stwierdzić, że spadek po S. S. (2), synu M. i J., zmarłym w dniu 22 listopada 2000 roku w Ł., na podstawie ustawy nabyli synowie S. S. (1) (syn S. i M.), W. S. (syn S. i B.) i A. S. (syn S. i B.) oraz córka T. M. (2) z domu S. (córka S. i B.) po 1/4 (jednej czwartej) części każde z nich.

Sygn. akt I Ns 1104/16

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 11 lipca 2016 roku W. M. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po S. S. (2) zmarłym 22 listopada 2000 roku w Ł.. Jako spadkobierców ustawowych wskazał jego dzieci: syna A. S. i córkę T. M. (1).

/wniosek - k. 2/

W piśmie przygotowawczym z 16 listopada 2016 r. uczestniczka T. M. (1) wniosła o przyjęcie i zatwierdzenie jej oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia w przedmiocie nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po S. S. (2) oraz odebranie od niej tego oświadczenia. Nadto wносиła o oddalenie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, ponieważ wnioskodawca nie wykazał interesu prawnego do wystąpienia z niniejszym wnioskiem.

Na rozprawie w dniu 22 listopada 2016 roku Sąd postanowił wyłączyć z akt niniejszej sprawy powyższy wniosek T. M. (1), który następnie został zarejestrowany pod sygnaturą akt I Ns 63/17.

/pismo - k. 14-15, protokół rozprawy - k. 21-22, zarządzenie - k. 13 w aktach I Ns 63/16/

Na rozprawie w dniu 13 lutego 2018 r. uczestniczka T. M. (1) przyłączyła się do wniosku i wniosła o stwierdzenie, że spadek po S. S. (2) nabyła w 1/3 części z dobrodziejstwem inwentarza z uwagi na skuteczne uchylenie się przez nią od niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, które to uchylenie zostało zatwierdzone postanowieniem Sądu w sprawie sygn. akt I Ns 63/17.

/e-protokół, płyta CD k. 40 adnotacja 00:03:47-00:05:42/

Na rozprawie w dniu 9 maja 2018 roku pełnomocnik T. M. (1) wnosił o stwierdzenie, że uczestniczka T. M. (1) nabyła spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Uczestnik S. S. (1) przyłączył się do wniosku, przy czym wnosił o stwierdzenie, że wszyscy uczestnicy przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

/e-protokół, płyta CD k. 68 adnotacja 00:05:13-00:06:30/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 listopada 2000 roku w Ł. zmarł S. S. (2), syn M. i J.. W chwili śmierci spadkodawca był rozwiedziony. Pozostawił po sobie czworo dzieci: córkę T. M. (1) i synów: A. S., W. S. i S. S. (1). W. S. zmarł dnia 16 grudnia 2009 roku jako bezdzietny. Spadkodawca nie sporządził testamentu. Do tej pory nie toczyło się inne postępowanie spadkowe po spadkodawcy.

/odpisy skrócone: aktu zgonu S. S. (2) - k. 3, aktu urodzenia S. S. (1) - k. 48, aktu małżeństwa T. M. (1) - k. 50, aktu urodzenia T. M. (1) - k. 51, aktu zgonu W. S. - k. 62, aktu urodzenia A. S. - k. 70, zapewnienie spadkowe T. M. (1) - k. 21 odwrót, uzupełnienie zapewnienia spadkowego – e-protokół, płyta CD k. 40, adnotacja 00:06:28-00:09:45, oświadczenie – e-protokół, płyta CD k. 68 adnotacja 00:07:07-00:07:47, pismo (...) k. 63/

W dniu 5 kwietnia 2017 roku T. M. (1) w sprawie toczącej się pod sygn. akt I Ns 63/17 złożyła oświadczenie o przyjęciu spadku po S. S. (2) z dobrodziejstwem inwentarza.

/oświadczenie spadkowe - k. 23 załączonych akt I Ns 63/17/

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny w sprawie I Ns 63/17 zatwierdził uchylenie się T. M. (1) od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia i przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza po S. S. (2) zmarłym w dniu 22 listopada 2000 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł..

/postanowienie k. 26 załączonych akt I Ns 63/17/

Sąd zważył, co następuje:

Powołanie do spadku wynika z ustawy lub z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (art. 926 § 1 i 2 k.c.)

Sąd spadku z urzędu bada, kto jest spadkobiercą. W szczególności Sąd bada czy spadkodawca nie pozostawił testamentu (art. 670 k.p.c.). Sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku sąd wymienia spadkodawcę oraz wszystkich spadkobierców, którym spadek przypadł, jak również wysokość ich udziałów (art. 677 § 1 k.p.c.).

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, S. S. (2) nie pozostawił testamentu, wobec czego ustalenie kręgu spadkobierców nastąpiło w oparciu o przepisy ustawowe.

W myśl art. 931 § 1 i 2 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Na mocy zatem przepisów obowiązujących w dacie otwarcia spadku po S. S. (2), do spadku po S. S. (2), który zmarł jako rozwiedziony w pierwszej kolejności powołane były jego dzieci – córka T. M. (1) i synowie: A. S., W. S. i S. S. (1). Ich udziały w spadku są równie i wynoszą po 1/4 części dla każdego z nich.

Spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. (art. 1012 k.c.). Stosownie do treści art. 640 k.p.c., oświadczenia powyższe mogą być złożone przed notariuszem lub w sądzie rejonowym, w którego okręgu znajduje się miejsce zamieszkania lub pobytu składającego oświadczenie (§ 1). Mogą również być złożone w sądzie spadku w toku postępowania o stwierdzenie praw do spadku (art. 640 § 2 k.p.c.).

Zakres kognicji sądu w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku i treść postanowienia kończącego to postępowanie wyznacza brzmienie art. 670 i 677 k.p.c. Przepisy te wymagają wyjaśnienia przez sąd z urzędu, kto i z jakiego tytułu jest spadkobiercą. Nakazują w orzeczeniu wymienić, poza spadkodawcą, wszystkich spadkobierców oraz ich udziały. Kwestia, czy zostały złożone oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku ma znaczenie tylko o tyle, o ile warunkuje ustalenie, czy doszło do definitywnego nabycia spadku. Złożenie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza nie ma natomiast żadnego znaczenia dla samego stwierdzenia nabycia spadku i określenia zakresu dziedziczenia przez poszczególnych spadkobierców. Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał pogląd, że w przepisach ustawowych brak jest podstawy, która by wymagała orzeczenia w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku o jego nabyciu wprost lub z dobrodziejstwem inwentarza (m.in. w uchwale z dnia 13 października 2010 r. III CZP 64/10, Biul. SN 2010, nr 10, s. 6; w postanowieniu z dnia 19 kwietnia 2002 r., III CKN 543/01, LEX nr 55493, w postanowieniu z 21 stycznia 2015 r., IV CZ 85/14, Legalis nr 1200447). Taką podstawę tworzył jedynie § 145 ust. 2 nieobowiązującego już rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23 lutego 2007 r. regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2007, Nr 38, poz. 249). Jednak zapis regulaminu nie dawał uczestnikom postępowania o stwierdzenie nabycia spadku uprawnienia do domagania się zaznaczenia, czy chodzi o przyjęcie spadku wprost, czy z dobrodziejstwem inwentarza. W aktualnym stanie prawnym nie ma postawy do takiego żądania ani w przepisach ustawowych, ani w regulaminie wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych.